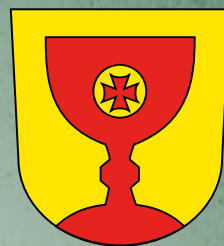

Eikä Jumalan lamppu ollut vielä sammunut 1. Sam 3:3

PYHÄKÖN LAMPPU

Helgedomens Lampa 1 / 2021

Juhana Pohjolasta piispa

Twiiittaa kuin Luther ?

SUURI KIITOLLISUUS

≡ JUHANA POHJOLA

Lähetyshiippakunta on valinnut uuden piispan. Arkana tehtävän edessä, mutta kiitollisena suuresta luottamuksesta olen ottanut valinnan ja kutsun vastaan. Vaikka kyse on henkilökohtaisesti suuresta asiasta, erityinen kiitollisuuden tunne on noussut muista tekijöistä.

Ensinnäkin tunnen suurta kiitollisuutta luterilaisesta kirkosta nimeltä Lähetyshiippakunta. Piispan valintaprosessi osoitti jälleen, miten paimenet ja seurakuntalaiset kulkevat yhdessä rukoillen ja Jumalan tahdon toteutumista pyytäen. Meillä on hyvä kirkollinen järjestys, jonka mukaan valinta toteutettiin läpinäkyvästi ja sopuisasti ilman repivää ryhmäkuntalaisuutta. Papisto keskusteli laajasti, ja seurakunnissa käytiin koronasta huolimatta keskustelua piispanvirkaan ja -vaaliin liittyen. Kaikesta välittyi tunne, että seurakunnat ja papit saivat käyttäen ääntään valitessaan laumalle esipaimenta. Valittiin omaa piispaa. Ajattelen, että se ilo, jota vaali on tuonut mukanaan, ei liity niinkään minuun henkilöinä, vaan siihen, että Herra pitää huolen kirkostaan ja sen tulevaisuudesta. Miehet vaihtuvat, mutta Jumalan huolenpito ei lakkaa. Tämä ilo on välittynyt myös sisarkirkoistamme. Monet onnitteluviestit eri puolilta maailmaa kertovat, että puolestamme rukoulaan ja kirkkomme työtä seurataan sekä arvostetaan.

Toiseksi tunnen suurta kiitollisuutta siitä, miten Kristus on kiinnittänyt meidät itseensä eikä ihmisiin. Suomen Luther-säätiössä ja sittemmin Lähetyshiippakunnassa meille on annettu monia paimenia, jotka ovat ruokkineet ja johtaneet laumaa

vastustuksenkin keskellä. Emme kuitenkaan ole kokoontuneet johtajan ympärille. Lähetyshiippakuntaa tuskin tullaan kutsumaan jonkun johtajan sukunimen perusteella, vaikka luterilaisiksi itsemme mielellään tunnustamme. Kiitollisena ajattelen piispojemme Matti Väisäsen ja Risto Soramiehen antamaa esimerkkiä. He ovat viranhoidollaan konkreettisesti, miten piispanviran tarkoitus on palvella. Palvelun tähtäyspiste on puolestaan siinä, että Kristuksen lahjat ovat runsaina, puhtaina ja esteettä arimpienkin omistettavissa. Tämä näköala myös tarkoittaa, että vaikka piispalla on erityinen kaitsentavastuu, niin papiston kuin seurakuntalaisienkin erilaiset lahjat ja kyvyt kaikki yhdessä rakentavat kirkkoamme. Haluan tehdä työtä sen eteen, että yhdessä rakentamisen ja rakentumisen ilo, vapaus ja uskallus voisivat myös jatkossa olla totta keskuudessamme.

Kolmanneksi tunnen suurta kiitollisuutta siitä kutsusta ja tehtävästä, joka meille on annettu. Herra ei ole antanut vain meille jumalanpalvelusta elämäksi ja seurakuntaa kodiksi, vaan hän on lähettänyt ja varustanut meidät verievangeliumilla kääntämään sydämiä ja voittamaan sieluja elävän Jumalan puoleen. Jumalan pyhyyden ja armon tunnon kadottaneessa isänmaassa on paljon niitä, joille ei lopulta riitä oman hyvinvoinnin kohentaminen ja mielenpahoittumisista toipuminen vaan syntien anteeksi-antamisen ja Jumalan rakkauden omistaminen. Lähetyshiippakunnassa ei ole tarvetta hiippailuun! Meillä on kaikki mitä tarvitsemme: Jumalan elävä ja voimallinen sana sekä seurakunnat, joiden perheyhteyteen kut-

sua. Saamme rohkeasti olla kristittyjä, vaikka tuo sana tuntuu kuristavan yhä useampaa ympärillämme. Paine ympäröivästä yhteiskunnasta varmastikin kasvaa, mutta myös etsintä. Hiippakuntajärjestyksemme mainitsee piispan tehtävistä viimeisenä mutta ei vähäisimpänä sisä- ja ulkolähettyksen johtamisen. Poikkeusaikana päällimmäisenä mielissä voi olla seurakuntana selviäminen kriisiin yli. Haluan kuitenkin kutsua meitä kaikkia katselemaan Isän rakkaudesta nousevaa lähetysnäköalaa. Paljon Herra on jo meille antanut. Paljon vielä seurakuntana elämistä opettelemme. Mutta nähkäämme, että tässä maassa ja sinun paikkakunnallasi on vielä paljon satoa taivaaseen korjattavaksi! Rukouksena yksi tyhjä kirkon penkki täytettäväksi kerrallaan!

Mielessäni on viime päivät ollut Hippon piispan Augustinuksen sanat, jotka tiivistävät tunteeni Jumalan lapseksi kastettuna kristittyinä ja piispan virkaan vihkimystä odottavana paimenena. Kirkkoisä kiteyttää sen näin: "Olen peloissani siitä, mitä olen teille. Mutta olen lohdutettu siitä, mitä olen teidän kanssanne. Teille olen piispa, mutta teidän kanssanne olen kristitty."

JUHANA POHJOLASTA LÄHETYSHIIPPAKUNNAN UUSI PIISPA

≡ SAMI NIEMI

Suomen evankelisluterilaisen lähetyshiippakunnan hiippakuntakokous on 23.1.2021 valinnut hiippakuntadekaani **Juhana Pohjolan** seuraavaksi Lähetyshiippakunnan piispaksi. Pappiskollegion jäsenet ja kaksi maallikkoedustajaa kustakin seurakunnasta antoivat ennakkoon äänestyksensä toteutetussa vaalissa Pohjolalle 111 ääntä (90,2 %), toisen ehdokkaan **Esko Murron** saadessa 12 ääntä. Äänestysprosentti oli 95.

– Haluan kiittää omasta puolestani siitä suuresta luottamuksesta, jota te olette osoittaneet antamalla näin vahvan tuen ja valitsemalla minut tähän tärkeään ja vaativaan tehtävään. Tunnen suurta heikkoutta näin suuren tehtävän ja kutsun edessä, mutta tiedän, että seurakunnissa on keskusteltu tästä asiasta ja yleisissä esirukouksissa on paljon myös rukoiltu asian puolesta, ja se rohkaisee myös minua katsomaan tästä eteenpäin, vastavalittu Pohjola kommentoi kiitospuheessaan.

Pohjola kiitti edeltäjiänsä esimerkiksi, jota piispana seurata. Erityisesti hän muisteli piispa **Matti Väisäsen** legendaarista lausetta piispanrististä piispan virkaan vihkimyksessään:

– Sitä kannetaan, ei vatsan päällä, vaan sydämen päällä. Jos Jumala suo, haluan olla myös sellainen piispa, joka kannan Kristuksen ristinmerkkiä sydämen päällä ja jakaa siitä sitä elämän sanaa, joka yksin tekee meidät eläviksi ja joka yksin rakentaa kirkon. Sillä lähtökohtahan on se, että me kaikki olemme ja meidän kirkkomme on tai-

vaallisen Isän sydämellä. Tässä suhteessa meillä on valtava, suuri yhteinen tehtävä rakkaassa isänmaassamme ja myös lähetyksentillä.

Piispa **Risto Soramiehen** kuvaus itsestään maailman onnettomimpana rukoilijana kirvoitti Pohjolan pohtimaan esirukousten merkitystä.

– Apostoli Paavali lähes joka kirjeessään pyytää yhä uudestaan ja uudestaan seurakuntaa rukoilemaan hänen ja työtoveriensa puolesta. Ajattelen, että jos minut vihitään sitten elokuussa Lähetyshiippakunnan piispaksi, niin minä olen sellainen piispa, joka tarvitsen maailman eniten esirukouksia.

KOLMAS PIISPA LUTHERSÄÄTIÖN AIKANA, TOINEN LÄHETYSHIIPPAKUNNASSA

Pohjolasta tulee Risto Soramiehen (piispana 2013–2021) jälkeen Lähetyshiippakunnan toinen piispa. Matti Väisänen toimi Ruotsin ja Suomen lähetysprovinssin ensimmäisenä suomalaisena piispana vuosina 2010–2013 ennen itsenäisen Lähetyshiippakunnan perustamista.

– Hiippakuntamme papisto ja sen seurakuntien edustajat ovat valinneet tänään pastori Juhana Pohjolan Lähe-

Piispa Risto Soramies ja Lähetyshiippakunnan tuleva piispa Juhana Pohjola

tyshiippakunnan piispan virkaan. Juhanan pastoraaliset lahjat, oppineisuus ja koeteltu rohkeus tulevat hyvään käyttöön. Juhanaan luotetaan ja hänet tunnetaan laajalti. Suokoon Jumala hänelle kaiken sen armon ja kestävyuden, jota hän tarvitsee seurakuntien ja paimenten paimenena, piispa Soramies kommentoi.

– Olen kiitollinen pastori Esko Murrolle hänen valmiudestaan asettua ehdokkaaksi piispan virkaan. Lähetyshiippakunnalla oli etuoikeus ja onni valita piispaksi toinen kahdesta hyvästä ja koetellusta miehestä. Jumala antakoon meille myös tulevaisuudessa uskollisia paimenia.

Juhana Pohjolan piispan virkaan vihkimistä suunnitellaan Lähetyshiippakunnan kesäjuhlan yhteyteen Loimaan evankelisella opistolla 1.8.2021.

Sisällys 1/2021

- 2 Suuri kiitollisuus
- 3 Juhana Pohjolasta Lähetyshiippakunnan uusi piispa
- 4 Psykiatri ja pappi samassa paketissa
- 6 Kristitty ja maailma
- 8 Kristitty sosiaalisen median syövereissä
- 9 Oikeasti luterilainen –podcast, mistä on kyse?

- 10 Kristitty ja seurustelu
- 11 Viisi kysymystä kristityn todistuksesta
- 12 De kristna och världen
- 14 Luther Itä-Afrikassa
- 15 Jumalalle mikään pyyntö ei ole liian pieni
- 16 Kristittyinä medisiinarina opiskelijamaailmassa

PSYKIATRI JA PAPPI SAMASSA PAKETISSA

✍ KYSYMYKSET: ESSI TUOMALA

📷 TOPI JÄÄSKELÄISEN KUVA-ARKISTO

Topi Jääskeläinen on psykiatri ja tuleva pastori. ”Ymmärrän kaksoisroolin haasteen ja haavoittuvuusalttiuden, mutta toisaalta ymmärrän myös sen mahdollisuuden”, hän toteaa.

1. MINKÄLAINEN ON HENGELLINEN TAUSTASI?

Minut kastettiin aikoinaan lapsena luterilaiseen kirkkoon, niin kuin moni muukin suomalainen lapsi. Nuoruusiässä hengelliset asiat nousivat mielessäni pintaan. Koin vahvan hengellisen murroskauden ja päädyin sen keskellä mukaan seurakuntamme nuorten toimintaan. Pian tuon jälkeen löysin tieni myös Sley'n nuorisotyön piiriin. Evankelisuudesta muodostui vuosiksi hengellinen kotini. Tosin tutustuin myös rukoilevaisliikkeen toimintaan, sillä se vaikutti lapsuuteni kotiseudulla.

Kiinnostuin voimakkaasti teologiasta, ja elämäni siunaantuikin useampi hyvä ja tunnustuksellinen pappi, joilta ammensin opetusta. Lukioaikani kävin koulua, koska se piti käydä, mutta pääaineenani harrastin teologiaa. Tätä hedelmää sitten ammensin jokunen vuosi myöhemmin teologisessa tiedekunnassa. Sain hyvän teologisen pohjan näiltä papeilta.

2. MITEN PÄÄDYIT OPISKELEMAAN TEOLOGIAA?

Sain pappiskutsumuksen jo koulu-aikoinani. Olin hyvin kiinnostunut opillisista asioista. Teologiseen tiedekuntaan hakeminen oli minulle selviö. Aloitinkin teologian opiskelun heti ylioppilaaksi kirjoittamiseni jälkeen. Jotenkin kai aluksi mielsin itseni toimimaan kansankirkon pappina, mutta jo opiskelujeni aikana aloin enenevässä määrin huomata, ettei minun teologialleni ollut kansankirkossa näkyvissä ruusuista tulevaisuutta. Muistan ensimmäisen opiskeluvuoteni jälkeen kesällä 1996 matkustaneeni öisellä tiellä erään nykyään hyvin tunnetun Lähetysshiippakunnan pasturin kanssa Satakunnasta Helsinkiin. Jossain kohtaa matkaa sanoin hänelle, että ”lähteä

opiskelemaan teologiaa tänä aikana on kuin sokean hyppy pimeyteen”. Muitelen, että veli meni hiljaiseksi. Noihin aikoihin yleisesti vielä ajateltiin, että kansankirkon sisällä on edes jonkinlainen tulevaisuus.

Samoihin aikoihin minulle oli tullut yllättäen sydämelle halu lähteä opiskelemaan lääketiedettä. Päätin kuitenkin tehdä teologisen tutkintoni loppuun. Kirjoitin graduni Missouri-Synodin ykkösdogmaatikon Robert Preusin vanhurskauttamiskäsityksestä. Tuo pääopinkohta tulikin minulle hyvin keskeiseksi ja tärkeäksi. Myöskin missourilainen teologia on kiinnostanut minua vuosikymmeniä. Mielenkiintoista onkin, että Lähetysshiippakunta on juuri solminut kirkollisen yhteyden Missouri-Synodin kanssa. Tämän otan – ja me kaikki saamme ottaa – vastaan suurella ilolla. Missourilaisella teologialla on meille todella paljon annettavaa.

3. MITEN PÄÄDYIT LÄÄKETIETEELLISELLE URALLE?

Valmistumiseni jälkeen kävin armeijan ja sitten olin vielä yhden kevätkauden Saksassa Tübingenissä vaihdossa. Kirjoitin päivät teologista tutkimusta uuden suomalaisen Luther-koulun teologiasta ja illat luin lääketieteellisen tiedekunnan pääsykokeisiin. Se oli minun hiljaisuuden retriittini kulkiessani myöhäisiltoina saksalaisen pikkukaupungin katuja kuin sumussa kysellen Jumalalta omaa paikkaani. Sumussa oli pelkoa ja tuskaa.

Tuon kevään jälkeen kesällä minulle siunaantui opiskelupaikka Kuopiosta, jossa aloitin samana syksynä lääkäriopintoni. Yliopisto oli hyvä, kaupunki korvessa. Jouduin myös kohtaamaan siellä omasta taustastani katsottuna melkoisen erilaisen teologisen ilmapiirin. He katsoivat idästä, minä lännestä.

Tai minä katsoin tunnutuksellisesta luterilaisuudesta ja he jostain muualta. Laulunsanoja mukaillen tilannettani jotenkin kuvaa: ”I’m an alien, illegal alien, I am an Englishman in New York..”. Kuopiossa minut otettiin kuitenkin vastaan hyvin. Toimin sairaala-teologin tuurarina opiskelujeni ohessa. Työkavereistani minulla jäi paljon hyviä muistoja ja hyvää sanottavaa.

Jo ennen lääkärikoulun alkua olin kiinnostunut psykiatriasta. Kuopion yliopisto oli tuolloin psykiatrian kentässä sillä tavoin syvälinen paikka, että siellä oli vanhastaan totuttu ymmärtämään psykodynaamista ajattelua. Pääsinkin syventymään syvällisesti siihen, miten ihmismieli on rakentunut ja miten se toimii. Psykodynaamista ajattelua on nykypsykiatrian piirissä paljon arvosteltu, usein syyttää ja arvostelijoiden omista antipatioista käsin. En voi kuitenkaan olla näkemättä tietynlaista samankaltaisuutta psykodynaamisen psykiatrian ja tunnustuksellisen luterilaisen teologian välillä: molemmat tavoittavat syviä totuuksia sillä seurauksella, että niitä arvostellaan ja niille naureskellaan.

4. MITÄ SANOISIT HÄNELLE, JOKA USKOO, ETTEI ”MAALLINEN” PSYKIATRIA VOI OLLA AVUKSI KRISTITYLLE?

En minä pakota häntä ajattelemaan toisin. Toki voin sävyisästi sanoa oman mielipiteeni. Psykiatria ei voi eikä sen kuulukaan ottaa mitään kantaa hengellisiin kysymyksiin, vaan sen tulee olla neutraalia näiden suhteen. Tästä syystä psykiatriaa ei tarvitse pelätä. Psykiatrian ruutu rajoittuu inhimilliseen. Näin ollen se ei halua kajota hengellisiin kysymyksiin. Potilas saa vapaasti uskoa, jos hän haluaa. Psykiatria voi olla avuksi inhimillisten asioiden kohtaamisen ja käsittelyn suhteen

– ja niitähän meillä on kaikilla.

Pappia tarvitaan, koska täältä kuolaan kerran. Pastorin virka on hengellinen virka, jonka tehtävä on auttaa sieluja. Se on sanan ja sakramenttien virka. Se on myös kuuntelun virka. Eräältä kuopiolaiselta sairaalapapilta kysyttiin kerran, mitä annettavaa sairaalateologialla on. Hän vastasi: ”Aikaa ja sakramenteja”. Tuohon kun vielä lisätään Jumalan sana, niin ollaan asian ytimessä. Psykiatria puolestaan tarvitaan, kun mielenterveys järkkyy. Kun inhimillinen elämä ristiriitoinen ja traumoineen ahdistaa tai masentaa oikein pahasti, on hyvä harkita psykiatrin puoleen kääntymistä.

5. MITEN KOET KAKSOISROOLISI PSYKIATRINA JA PASTORINA? MITÄ HAASTEITA SIIHEN LIITTYY?

Pyrin erottamaan nämä niin selkeästi, kuin se vain on mahdollista. En yleisesti ottaen suosittele LHPK:n seurakuntien seurakuntalaisia tulemaan potilaikseni. Jos kyseessä on sellainen LHPK:n jäsen, jonka kanssa en ole hengellisesti tekemisissä, se voisi ehkä poikkeustapauksessa olla mahdollista, mutta rajat pitäisi miettiä hyvin tarkkaan. Omien seurakuntalaisten kohdalla joudun suoraan suositteluun toista psykiatria. Psykiatrin työni on maallinen ammattini. Siitä veloitin. Pastori puolestaan ei veloita seurakuntalaisiaan pastorin tehtävien hoidosta. He saavat laittaa kirkon kohtiin, jos haluavat.

Potilassuhteen sijaan voin pyrkiä auttamaan muuten. Lähinnä mieleeni tulee toimia tarpeen mukaan pastorien konsulttina sielunhoidossa vastaan tulevien psyykkisten kysymysten kohdalla. Voin myös opettaa, kuten Jari Kekäleen kanssa viime kesänä Studio Kryptassa teimme. Mutta suoraa psykiatriasta palvelevaa puhelinta en voi seurakuntalaisille järjestää. Se rikkoi rajoja ja aiheuttaisi rajattomuutta. Potilaita hoidan vain hoitosuhteiden sisällä. Lääkkeiden määrääminen on osa tätä hoitoa.

Pastorin virassa olisin nimenomaan ja ensisijaisesti pastori, en niinkään psykiatri. Ymmärrän kaksoisroo-

lin haasteen ja haavoittuvuusalttiuden, mutta toisaalta ymmärrän myös sen mahdollisuuden. Toivon kaikilta seurakuntalaisilta ymmärrystä ja hyvää yhteistyötä. Jumala hyvin meitä johtakoon.

6. MITÄ MIELENTERVEYTTÄ TUKEVIA ELEMENTTEJÄ NÄET LUTTERILAISESSA USKOSSA?

Armo ja vapaus. Se, että armo on yleinen ja täydellinen, antaa turvaa ja tuo vapauden. Lisäksi perusturvallisuutta tukeva käsitys siitä, että Jumala on hyvä. Että hän näkee salatuimpaan saakka ja ymmärtää meitä. Että hän katsoo Pojassaan meitä hyvillä silmillään. Myös yhteisöllisyys on tärkeä asia. Että ei tarvitsisi olla yksin, vaan saisi jakaa.

7. NÄETKÖ USKONNOSSA VAAROJA MIELENTERVEYDELLE?

Kaikki hengellinen väkivalta on vaarallista. Se voi tulla joko ylhäältä tai sivuilta. Jos johtaja käyttää valtaa vää-

rin, sitoo ja manipuloi, seuraa pahaa jälkeä. Ja jos yhteisö on ulkokultainen, farisealainen ja heikkoa syntistä ymmärtämätön, se on vaarallinen. Inhimillisuus ja aitous ovat parempaa kuin huuto ja menestys. Lakihenkisyys on mielenterveydelle lähtökohtaisesti aina riski, samoin asioiden vääränlainen hengellistäminen.

8. MITÄ HENGELLISTÄ HALUAISIT LUKIJOILLE VIELÄ SANOA?

Jumala on ensin ja hän on hyvä Vapahtaja. Hänelle mikään inhimillinen ei ole vierasta. Pyhä Henki on jokaisessa Raamatun sanassa läsnä. Sen mitä Jumala vaatii, sen hän Kristuksessa itse täytti sovittamalla maailman synnin. Armo tulee alhaalta ja on kaikille valmis, sana ja sakramentit tämän meille lahjoittavat. Pyhää mysteeriä ei pidä selittää tyhjäksi. Ja kristillisessä uskossa on kyse yksinomaan Jumalan teosta alusta loppuun. Meidän hyvä osamme on jäädä Kristuksen jalkojen juureen.

Topi Jääskeläinen, psykiatri ja tuleva pastori

KRISTITTY JA MAAILMA

OTTO GRANLUND

WIKIMEDIA COMMONS, LAUTTASAAREN KIRKKO

Moni tämän päivän kristitty kokee, että kristittynä eläminen tässä maailmassa käy päivä päivältä vaikeammaksi. Länsimaailman kristillinen arvopohja murenee silminnähden nopeasti. Yhä selvemmäksi käy, kuinka kristitty on tässä maailmassa muukalainen.

Vaikka kehitystä ei yhteiskunnan kannalta voi pitää hyvänä, on siinä kuitenkin se hyvä puoli, että kristityille selkenee, kuinka Kristuksen kirkko todellakin on tälle maailmalle vieras. Länsimaailma ei ole koskaan ollut läpensä kristillinen. Suomi ei koskaan ole ollut niin kristitty, kuin ehkä vanhoja muistellessa voisi kuvitella. Vaikka toki Jeesuksen nimen tunnus-tavia on saattanut joskus olla enemmän, ja vaikka Jumalan sana on saanut kuulua vapaammin, ei tämä Jeesuksen sana missään eikä milloinkaan ole menettänyt merkitystään: ”Jos maailma teitä vihaa, niin tietäkää, että se on vihannut minua ennen kuin teitä. Jos te maailmasta olisitte, niin maailma omaansa rakastaisi; mutta koska te ette ole maailmasta, vaan minä olen teidät maailmasta valinnut, sentähden maailma teitä vihaa.” (Joh 15:18-19) Samoin, vaikka kristityt toisinaan ovat kokoontuneet kaupungin keskelle rakennettuun katedraaliin, ei kuitenkaan koskaan ole rauennut se totuus, että ”ei meillä ole täällä pysyväistä kaupunkia, vaan tulevaista me etsimme.” (Hebr 13:14)

”ÄLKÄÄ MUKAUTUKO TÄMÄN MAAILMANAJAN MUKAAN”

Kun kristitty tiedostaa, kuinka hän todellakin uskonsa vuoksi on tässä maailmassa muukalainen, on ymmärrettävää, jos hän hiukan pelästyy. Miten kestän maailman vihan? Tai miten varmistan, etten kenties huomaamattani ajaudu mukaan maailman

menoon ja sopeudu, koska sopeutuminen tekee elämästä niin paljon helpompaa ja mukavampaa?

Hyvästä syystä pelästyneen kristityn katse kohdistuu Jumalan sanaan ja sen vakaviin varoituksiin. ”Lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: haureus, saastaisuus, irstaus, epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseurat, lahkot, kateus, juomingit, mässäykset ja muut senkaltaiset ... jotka semmoista harjoittavat, eivät peri Jumalan valtakuntaa.” (Gal 5:19-21) Kaikesta tällaisesta tulee kristityn tietenkin pysytellä poissa. Mutta siltikään kaikkia ongelmia ei ole ratkaistu sillä, että ihminen tältä osin opettelee elämään ulkoisesti katsoen nuhteettomasti. Voihan ihminen maallisessakin mielessä oppia elämään muukalaisen tavoin. Hän voi oppia vieraan kielen ja sopeutua hänelle vieraan kulttuurin tapoihin kuitenkin menettämättä alkuperäistä identiteettiään.

Juuri tämän vuoksi meidän on syytä huomata, kuinka Jumalan sana ei kehota meitä ainoastaan muuttamaan tapojamme, vaan muutosta tarvitaan myös syvemmällä tasolla. Pyhä Paavali kirjoittaa roomalaisille: ”Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä.” (Room 12:2)

Mitä tähän sisältyy? Kristittyinä meidän ei tule arvioida kriittisesti vain ulkoisia tapoja, vaan myös varoa, ettei mielemme ja ajatuksemme mukaudu tämän maailmanajan ajatuskaavojen mukaisesti. Kristityllä on siksi syytä kysyä: Mistä minä ammennan maailmankuvani ja ihmiskäsitykseni? Minkä perusteella arvioin, mikä on hyvää ja mikä pahaa? Huomaamattaan kristittykin saattaa antaa mielessään sijaa sellaisille maailmasta lähtöisin oleville

ideoille, jotka päällisin puolin näyttävät hyvältä ja ehkä suurilta osin sitä myös ovat. Yksi esimerkki tällaisesta ajatuksesta on meidän aikamme puhe kaikkien ihmisten yhtäläisestä arvosta, tasa-arvosta. Mikä siinä on vikana? Eikö kristitty ilomielin voi yhtyä tähän ajatukseen? Ongelma on siinä, että vaikka puhe ihmisten yhtäläisestä arvosta toki suurimmilta osin on yhteneväinen kristillisen ihmiskäsityksen kanssa, siinä kuitenkin katse kohdistuu väärään suuntaan. Ihmisen arvo sidotaan toisen ihmisen arvoon, mutta epäselväksi jää, mistä tämä arvo on peräisin. Koska ajatuksen lähtökohtana on ihminen, jää myös ihmisyyden määrittäminen ihmisen tehtäväksi. Vaikka tallelle voi jäädä yhtäläisyys, saattaa sekä ihmisyyys että sen arvo kadota.

Toisin on, jos otamme lähtökohdaksemme sen, mitä Jumala sanassaan ilmoittaa – jos siis tutkimme, ”mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä.” (Room 12:2) Herramme ilmoittaa: ”Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän hänet loi; mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.” (1. Moos 1:27) Tämän sanan valossa meidän ei koskaan miehen tai naisen kohdatessamme tarvitse arvuutella, mikä hänen arvonsa on tai mikä hänen arvonsa on suhteessa toiseen ihmiseen. Hänen arvonsa ei perustu siihen, että hänen ihmisyytensä tunnustetaan ihmisten keskuudessa. Hänen arvonsa perustuu siihen, että hänet on Jumalan kuvaksi luotu. Sellaisena häntä tulee myös kohdella.

MUUKALAIKUUTEMME PERUSTUU VAATETUKSEEN

Esimerkkejä maailman vaikutuksesta ajatuksiimme on monia, ja siksi kristityn tulee pysytellä valppaana ja ammentaa nimenomaan Jumalan sanasta.

Maailman ideologioita tarkastellessa kristitty saattaa kuitenkin jälleen pelästyä ja miettiä: Mistä voin edes tietää, missä määrin olen tämän maailman ajatusten sokaisema? Voinko huomauttani olla niin maallinen, että muukalaisuuteni vaarantuu?

Tässäkin kohden avuksemme tulee Jumalan sana, joka alati korjaa meidän helposti vääristyviä käsityksiä. Yksi tärkeimmistä kohdista, johon tämä sana antaa valonsa, on kysymys siitä, mihin muukalaisuutemme perustuu. Se ei perustu meidän tekoihimme eikä edes siihen, miten taidokkaasti me pidämme mieleemme puhtaana tämän maailman myllerryksen keskellä. Muukalaisuutemme ei ole meistä itsestämme lähtöisin, vaan se on meidän päällemme puettu.

Pyhä Paavali kirjoittaa: ”Te olette kaikki uskon kautta Jumalan lapsia Kristuksessa Jeesuksessa. Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällemme pukeneet. Ei ole tässä juutalaista eikä kreikkalaista, ei ole orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä Kristuksessa Jeesuksessa.” (Gal 3:26-28) Itsessämme olemme alkupe-

rältämme maailman kansalaisia. Uusi identiteettimme, Jumalan lapsen osa ja Jumalan valtakunnan kansalaisuus, on annettu meille lahjana. Tämä on lahja, joka annetaan meille kasteen ja uskon kautta jo nyt, kun me vielä harjoitellamme Jumalan pyhän kansan tavoille. Siksi lohtumme ja rauhamme on siinä, ettei muukalaisuutemme perustu siihen, kuinka hyvin me nämä tavat tällä hetkellä taidamme, vaan siihen, mikä vaate meidän päällemme on puettu: itse Jeesus Kristus.

KRISTUKSEEN PUETTUINA KATSOMME MAAILMAA UUSIN SILMIN

Muukalaisuutemme perustan tiedostaen saamme Jumalan sanan valossa myös huomata, kuinka meidän nyt ei tarvitse pelätä maailmaa. Lupaa-han Jumalan sana, ”ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.” (Room 8:38-39)

Maailman ei näin ollen enää tar-

vitse olla meille pelottava ja uhkaava paikka. Vaikka se veisi henkemme, on meillä silti iankaikkinen elämä Jeesuksessa Kristuksessa. Vaikka toisinaan heikon lihamme vuoksi lankeamme, on apu lähellä: Jeesus lahjoittaa meille syntien anteeksiantamuksen sanassa ja sakramenteissa.

Siksi saamme nyt katsoa maailmaa uusin silmin ja kysyä: Mihin Herramme meitä tässä maailmassa kutsuu? Huomionarvoista onkin, kuinka myönteisesti Raamattu suhtautuu tämän maailman keskellä toimimiseen. Saamme jatkaa hyvissä, Jumalan tahdon mukaisissa kutsumuksissa niin ”maallisissa” töissä kuin myös perhe-elämässä, lähimmäistämme palvellen; myös Jumalan hyvän luomistyönsä kautta antamista lahjoista iloiten ja nauttien, ja niistä Jumalaa kiittäen. Juuri sillä paikalla, mihin meidät on asetettu, saamme myös olla mukana toteuttamassa sitä, mikä meille muukalaisuutemme perusteella kuuluu: ”Te olette maailman valkeus ... Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät teidän Isäännä, joka on taivaissa.” (Matt 5:14, 16)

KRISTITTY SOSIAALISEN MEDIAN SYÖVEREISSÄ

≡ TIMO MARTTINEN

📷 PIXABAY

”Ahmatti!” ”Lurjus!” ”Kitupüikki!” ”Säälittävä ja nirso veikkonen!”

Nämä voisivat olla kenties otteita tämän päivän Twitter-keskusteluista, mutta sen sijaan ovat sanoja joilla Martti Luther kuvaili Jumalan sanasta luopunutta papistoa ja aatelistoa. Säännöllisin väliajoin joku pohtii, millainen kärkkäästä kielestään tunnettu uskonpuhdistaja olisi ollut sosiaalisessa mediassa. Joskus häntä pidetään jopa somekeskustelun uranuurtajana kekseliäine haukkumasanoineen, mutta onko Lutherin kielenkäyttö hyvä ohjenuora tämän päivän kristityille sosiaalisessa mediassa?

Some keskusteluineen on monella tapaa kaksiteräinen miekka: se tuo mukanaan mahdollisuuksia, mutta toisaalta se vääristää keskustelua ja voi tuoda kristitynkin huonot puolet esiin. Monet ovat saaneet edellisen vuoden aikana seurata seurakuntiemme työtä sosiaalisen median kautta: messulähetyksiä, Studio Kryptan ohjelmia, pastoreiden tiedottamista. Toisaalta useat ovat varmasti nähneet sosiaalisissa medioissa keskusteluita, joissa sävy on ollut kaikkea muuta kuin asiallinen. On nimittelyä, vähättelyä ja tahallista

väärinymmärtämistä sekä keskustelukumppanin näkemistä ensisijaisesti väärin ajattelevana vastapuolena. Mahdollisuuksien ja uhkien edessä kristittyä kutsutaankin vastuullisuuden ja rakkaudellisuuden lähimmäistä kohtaan. Nostankin lyhyesti esiin kaksi näkökulmaa raamatunkohtien kautta sosiaalisesta mediasta kristityn näkökulmasta.

”JA SIELLÄ HE JULISTIVAT EVANGELIUMIA.” AP.T. 14:7

Apostolien teoissa kerrotaan, kuinka vastoinikämisistä ja olosuhteista riippumatta evankeliumia julistettiin. Tämä voi päteä myös sosiaaliseen mediaan, etenkin korona-aikana, jolloin ihmisiä ei saa tavata kuten tavallisesti. Some tarjoaakin väylän jakaa saarnoja, livelähetyksiä messuista sekä hartauksia. Monet jakavat päivittäisiä Raamatunkohtia ja keskustelevat Jumalan sanasta. Seurakunnat ja kristityt voivat olla kutsumassa yhä uusia ihmisiä seurakunnan yhteyteen.

Tämä ei kuitenkaan ole aina helppoa, sillä usein hyvin tarkoituksin alkanut keskustelukin ajautuu sosiaalisessa mediassa helposti sivuraiteille. Osataan tätä ruokkivat algoritmit, jotka edesauttavat vastakkainasettelua ja keskustelun polarisoitumista. Ja vaikka keskustelua vaikeuttaa algoritmit ja kirkon kohtaama vastustus, ei asiaa helpota vanha luonto, joka meitä jokaista asuttaa. Ei olekaan tavatonta nähdä myös kristittyjä kommentoimassa kärkkäästi tai jopa loukkaavasti sävyllä, jota harva kahdenkeskisessä keskustelussa käyttäisi. Some tarjoaakin mahdollisuuden nopeaan ja kiivaaseen sananvaihtoon, jossa toista ihmistä ei tarvitse katsoa kasvojen, jossa sormet voivat

kulkea näppäimistöllä nopeammin kuin ajatukset, ja jossa pahantahtoinen keskustelukulttuuri tarttuu helposti. Harkintaa nopeammin kulkevalla kynällä on joskus Lutherinkin pahimpia loukkauksia perusteltu. Siksi sosiaalisen mediankin keskusteluihin sopiikin apostoli Pietarin sana:

VAAN PYHITTÄKÄÄ HERRA KRISTUS SYDÄMISSÄNNE JA OLKAA AINA VALMIIT VASTAAMAAN JOKKAISELLE, JOKA TEILTÄ KYSYY SEN TOIVON PERUSTUSTA, JOKA TEISSÄ ON, KUITENKIN SÄVYISYDELLÄ JA PELOLLA, PITÄEN HYVÄN OMANTUNNON. 1. PIET. 3:15-16

Uuden testamentin kirjeistä voi poimia lukuisia kohtia ohjaamaan kristittyä sosiaalisen median keskusteluissa. Ne korostavat totuudellisuutta, sävyisyyttä, kuuliaisuutta, keskinäistä rakkautta; arvoja, jotka ovat usein päinvastaisia kuin somessa ylikuumina käyvissä keskusteluissa. Olipa sitten aktiivinen somessa tai enemmän taustalla keskustelua seuraava, solvausten ja värien totuuksienkin edessä kristityn olisi hyvä muistaa Kristuksen esikuvallinen, kuolemaan saakka uhrautuva rakkaus.

Käytännössä tämä tarkoittaa kahdeksannen käskyn noudattamista. Kun vastaan tulee epäkristillisiä aatteita, tapahtumia, artikkeleita ja kommentteja, tulisi kristityn omassa kommentoinnissaan pyrkiä apostolin kehotuksen mukaisesti sävyisyyteen. Keskustelussa syntiä saa sanoa syntiä, mutta epäkuinnoittava käyttäytyminen tai loukkaavien sanojen käyttäminen ei ole kristitylle kunniaksi. Sen sijaan täysin epäkristillistä asiaakin ajavan puheita kommentoimassa tulisi muistaa, että tuonkin syntisen edestä Kristus ristillä kuoli. Tämän rakkauden ajamana tulisi vainoojallekin vastata.

OIKEASTI LUTERILAINEN – PODCAST, MISTÄ ON KYSE?

JOEL KEROSUO

LCMS.ORG

Kummallinen koronavuosi on takana. Monenlaista erikoista se on vaikuttanut myös pastorin arjessa. Messut olivat hetkellisesti tauolla, välillä on kokoonnuttu sitten useampaankin otteeseen. Myllerryksiin kätkeytyy usein myös mahdollisuus. Maaliskuun lopulla kalenteri tyhjentyi hetkellisesti. Oli ilo huomata, miten nopeasti streematut messut saatiin pyörimään. Moni pastori jatkoi niiden lisäksi omien saarnojen valmistusta seurakunnilleen, mutta päädyin itse tekemään toisin. Ohjasin seurakuntiani iloiten muiden saarnojen ääreen ja tartuin pitkään muhineeseen projektiin.

To do -listallani oli jo kauan roikunut kohta ”aloita podcast”. Se oli ollut siellä viimeisten joukossa, ja kun riittävä aikaa ei ollut, projekti siirtyi ja siirtyi. ”Ehkä sitten joskus”. Kun korona iski ja tyhjensi kalenterin, alkoivat tekosyyt loppua. Ajattelin, että nyt tai ei koskaan. Kansliasta lähetettiin mikrofoni ja Jukka-pastori auttoi ottamaan haltuun teknisiä juttuja. Sitten oli enää voitettava oma rimakauhunsa.

KIRKON JATKUVUUS JA TRADITIOT

Seurakuntapastorina kysymysten kirjo voi olla varsin moninainen. Parhaimmillaan samana päivänä, joku haluaa keskustella suhteesta kansankirkkoon, toinen suhteesta vapaisiin suuntiin ja kolmas suhteesta Roomaan. Olen huomannut, että materiaalia löytyy varsin hyvin vaikkapa kirkon tunto-merkkejä käsittelevistä teemoista, ”tämä on luterilainen opetus kasteesta” ja ”näin me näemme jumalanpalveluksen”, mutta joidenkin kysymysten kanssa on hankalampi ohjata yksittäisen opetuksen tai kirjan äärelle.

Yksi iso teema on luterilaisen kir-

kon suhde kirkon historiaan ja jatkuvuuteen. Monenlaisia viittauksia ja yleisiä luonnehdintoja löytyy, mutta on hankala osoittaa ainakaan suomeksi, että ”lue ja katso aiheesta täältä ja täältä”. (Tai ehkä tämä vain paljastaa oman tietämättömyyteni). Olin kuitenkin huomannut, että usein vastaan tulivat samat klassiset kirkkokuntien rajapinnoilla elävät kysymykset ja ajattelun, että niitä olisi tärkeä käsitellä. Mikä on luterilaisen kirkon suhde kirkon historian teemoihin ja miten me näemme sen jatkuvuuden? Samalla nämä teemat ovat sellaisia, että niitä on hankala käsitellä sunnuntain saarnoissa. Tuntuu kummalta käsitellä saarnassa paaviuden rappiota tai Konstanzin kirkolliskokouksen tuomiota Jan Husille, mutta kirkon jatkuvuutta ja sen ongelmia ymmärtääksemme se saattaisi olla hyödyllistä. Tai olisi hyödyllistä katsella tarkemmin, mitä varhaisen kirkon ajattelijoilta oikein löytyy ja miltä se luterilaisista näyttäytyy.

”KÖYHÄN MIEHEN KUUPPERI”

Omassa vielä kesken olevassa väitöskirjatyössäni tutkin käsitystä kirkon jatkuvuudesta ja joitakin kaikuja näistä teemoista kuuluu myös podcastissa. Mitä enemmän kävin nuorena miehenä kamppailuja, sitä selvemmin huomasin, että isot kysymykset palaavat kysymykseen Raamatun ja tradition suhteesta. Luterilaisuus oli jo syntyvaiheissaan kuin kahden laidan välillä: toisella puolella ajaututtiin ongelmiin, koska traditiolta puuttui korjaava tekijä, toisella puolella ajaututtiin

ongelmiin, koska kirkon historiaan ei suhtauduttu vakavasti. Ajattelen, että näiden teemojen selventäminen voisi auttaa monia, kuten itsekin sain aikanaan apua kysymyksen tutkailusta. Samalla niiden tutkiminen voisi luoda iloa ja vahvistaa identiteettiä: miten iloista onkaan olla luterilainen! Monista asioista ihmisillä vaikutti myös olevan käsitys, joka ei vastannut todellisuutta, joten siksi niiden ääreen olisi hyvä pysähtyä.

Mutta mihin ohjata kysyjää? Usein harmitti huomata, että monille pohittijoille saatoinkin lähettää vain englanninkielisiä ohjelmia ja tekstejä. Heräsi haave: voisiko edes jotakin tällaista olla suomeksi? Olin linkittänyt ihmisille monia Jordan B. Cooperin ohjelmia (Just and sinner). Ajattelin aluksi ohjelmani nimeksi ”Köyhän miehen kuupperi” tai ”Just syntinen”. Nykyinen nimi pompsahti eräässä keskustelussa Kuopion Kalle-pastorin suusta ja jotenkin nimi liimautui paikalleen. ”Köyhän miehen kuupperi” ei olisikaan ehkä avautunut kovin monelle, vaikka iloiten olisin sitäkin nimeä kantanut.

Olen iloinen saadessani pysähtyä kirkon suurten kysymysten äärelle. Ehkä siitä voisi olla iloa muillekin!

KRISTITTY JA SEURUSTELU

✍️ PAULIINA PYLVÄNÄINEN

📷 PIXABAY

Meille kristityille seurustelu on usein hyvin onnellista ja erityistä aikaa: On tullut ajan-kohtaiseksi selvittää, haluaisiko viettää loppuelämänsä avioliitossa rakkautensa kohteen kanssa. Seurustellessa onkin hyvä tutustua toiseen monipuolisesti – ja nauttia. Samalla kristityn on muistettava kantaa vastuunsa, mikä voi johtaa myös tilanteisiin, joissa on toimittava toisin kuin muut.

VUOROVAIKUTUKSEN RAKENTAMISTA

Seurustelukumppanien välinen kunnioittava vuorovaikutus luo suhteelle hyvän pohjan. Keskusteluyhteyden lisäksi on tärkeää, että molemmat opettelevat kantamaan vastuun omista valinnoistaan ja tunteistaan. Toimiva vuorovaikutus syventää henkistä yhteyttä, mikä on aikanaan hyvä lähtökohta myös seksuaalisuuden toteuttamiselle.

Seurustelusuhteessa koettava seksuaalinen jännite on luonnollinen asia ja sen voi ottaa kiitollisena vastaan Jumalan lahjana. Seksiin liittyvistä toiveista ja odotuksista voi ja kannattaa jutella jo seurustellessa, mutta sukupuoliyh-

teyden Luojamme antoi nimenomaan aviopuolisolle heidän liittonsa koossa pitäväksi voimaksi ja lasten saamista varten.

Missä seurustelun rajat sitten kulkevat? Miten toista saa koskettaa, voiko nukkua samassa huoneessa tai mennä yhdessä saunaan? Tällaisista kysymyksistä parin olisi tärkeä keskustella mahdollisimman varhain. Kumpikin voi yksin ja yhdessä rukoillen miettiä, millainen toiminta on sellaista, joka ei vaivaa omaatuntoa Jumalan ja kumppanin edessä.

SOPIVAN AVIOPUOLISON ETSIMISTÄ

Rakastuneen ihmisen ajatukset ovat hyvästä syystä onnellisesti sekaisin. Tästä huolimatta aviopuoliso on valittava harkiten, sillä häneen sitoudutaan eliniäksi. Moni muu elämän iso päätös, kuten opiskelu-, työ- tai asuinpaikka, on tähän verrattuna tarvittaessa helpommin peruutettavissa.

Sopivan aviopuolison voi löytää vain etsien ja itseltään kysellen: Olenko valmis rakastamaan ja kunnioittamaan kumppaniani kaikissa tilanteissa? Yh-

teisestä uskosta on suuri hyöty. Aikanaan avioliitossa se takaa, että puolisoiden yhteinen elämä rakentuu Jumalan armon ja rakkauden varaan. Vaikeina hetkinä on korvaamattoman tärkeää, että pari voi yhdessä pyytää apua Jumalalta. Seurusteluvaiheessa saattaa-kin tapahtua suuria. Tunnen kristittyjä aviopareja, joissa toinen on joko tullut kastetuksi tai palannut kasteen armoon seurusteluaihana.

Jokainen valitsee aviopuolisonsa itse, mutta kun elää hyvin lähellä toista ihmistä, saattaa olla vaikea nähdä häntä etäämmältä eri näkökulmista. Omi- en vanhempien, ystävien tai pastorin näkemys voikin olla tärkeä puolison valinnan kannalta ja sitä kannattaa kuunnella. Ihmissuhteissaan paljon kokeneet pystyvät erottamaan suhteesta asioita, joita pari ei itse välttämättä tunnista.

JOHDATUKSESSA ELÄMISTÄ

Kristillinen seurustelu päättyy joko eroon tai kihlauksen kautta avioliittoon. Avioliiton kaltainen kokeiluvaihe ei ole tarpeen, sillä yhdessä kasvamisesta on joka tapauksessa jatkettava koko avioliiton ajan. Muihin pareihin verrattuna kristityt usein menevätkin naimisiin ripeämmällä tahdilla. Rohkaisen kuitenkin välttämään painetta edetä suhteessa liian nopeasti. Pariskunnan persoonat ja elämäntilanteet on otettava huomioon ja mentävä hitaamman mukaan. Koska ihastuksen huumaa hälvenee keskimäärin kahdessa vuodessa, olisi parempi harkita huolella ja tarvittaessa erota seurusteluaihana kuin myöhemmin katua kiirehtimistään.

Kristityllä on oikeus luottaa, että Jumala varmasti auttaa häntä sopivan aviopuolison löytämisessä. Seurustelun eri käänteissä pari saa turvata armolliseen Jumalaan ja rukoilla häntä johdattamaan heitä.

VIISI KYSYMYSTÄ KRISTITYN TODISTUKSESTA

≡ MIIKA NIEMINEN

Kuinka kristitty voi todistaa...

1. ELÄMÄNVALINNOILLAAN

Paavali kehotti kristittyä palvelemaan lähimmäistä niin hän palvelisi Jumalaa (Kol. 3:23, kts. myös 3:17). Apostolin kehoitus auttaa hahmottamaan, mistä kristityn elämäntodistuksessa on kyse. Todistus on luonnollinen seuraus siitä, että palvelemme kaikissa tomissamme Jumalaa.

Ajatus todistamisesta selkiytyy lisää, kun palautamme mieliin, mihin perustuu kristityn asema Jumalan edessä. Hän on Jeesuksen tähden armahdettu syntinen. Näin ollen hänen elämäntodistuksensakin lepää Jumalan armon varassa. Kyse ei ole suorituksesta, eikä näyteikkunassa seisomisesta. Tätä on syytä alleviivata ennen kuin kysymme, kuinka kristillinen todistus ilmenee eri elämänalueilla.

Väliotsikossa kysytään valintojen merkitystä todistamisessa. Jeesus opasti opetuslapsiaan seuraavasti: ”Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät teidän Isänne, joka on taivaissa.” (Matt. 5:16)

Herramme opetti, että elämänvalinnat ilmenevät teoissa. Edelleen Herramme opetti, ettei kissan tarvitse nostaa häntäänsä. Jumalan tahdon mukaisissa teoissa on kyllä huomiota herättävä voima. Ne loistavat kuin kirkas valo.

Rohkaisen sinua testaamaan edellä sanottua. Aloita vaikka kymmenestä käskystä. Pitäydy kiroilusta ja rivoista jutuista – ja voit olla varma, että se huomataan. Kirkossa käyminenkin pannaan merkille. Kunnioita vanhempiasi, esimiehiä ja kaikkia viranomaisia. Kunnioita ja varjele elämää. Seurustele siveästi. Solmi avioliitto ennen yhteen muuttamista ja seksielämän aloittamista. Ole uskollinen puolisollesi. Lupaam, että tämä kaikki huomataan. Ole vielä

rehellinen raha-asioissa ja pitäydy totuudessa. Jätä kadehtiminen muille. Yksikin Jumalan tahdon mukainen teko puhuu enemmän kuin tuhat sanaa.

2. AJANKÄYTÖLLÄÄN

Myös ajankäyttö todistaa sanoittakin. Kristittyä ei ole kutsuttu elämään itselleen, eikä juoksemaan mielihalujen sa orjana sinne ja tänne. Hän rukoilee, lukee Raamattua ja käy jumalanpalveluksessa. Jumalalta saaduista voimista hän sitten palvelee lähimmäistään. Itsestään huolehtiminen on luonnollinen osa kristillistä todistusta.

3. PERHEESSÄ

Ajatus todistuksesta jumalanpalveluksena avaa mielekkään ikkunan myös todistamiseen oman perheen keskellä. Siinä näkään ei ole kysymys näyteikkunassa seisomisesta, vaan Jumalan palvelemisesta lähimmäisissä, ja voimien ammentamisesta tähän palvelemiseen Jumalalta. Emme suorita hengellisiä harjoituksia, emmekä vaadi multakaan sellaista. Sen sijaan autamme rakkaitamme näkemään, miksi usko on meille elämän tärkein voimavara ja miksi pidämme sen hoitamista ensiarvoisen tärkeänä.

Moni elää perheessä, jossa kaikki eivät tunnusta samaa uskoa. Se ei muuta kristityn kutsumusta, eikä itsensä hoitamista Jumalan edessä. Myös siinä tapauksessa kristitty on kutsuttu palvelemaan rakkaitaan (ja monesti raskaimpia) niin kuin Jumalaa, ja ammentamaan tähän – kenties todistuksena muille – voimaa Jumalan sanasta, rukouksesta ja jumalanpalveluksesta. Jumalan kädessä on, kuinka todistamme menestyy rakkaimpien omillatunnoilla.

4. SEURAKUNNASSA

Seurakunnassa paras todistuksemme on uskollinen messussa käyminen. Se

todistaa että tarvitsemme Jumalan saanaa ja sakramenteja, ja ennen kaikkea näissä välineissä luoksemme tulevaa Jeesusta. Raahautamalla kirkkoon ja raahaamalla sinne perheemme, tunnustamme Jumalan ja ihmisten edessä, että uskomme hiipuu ja rakkautemme kylmenee, jos jäämme vaille armon lahjoja.

Luonnollista on (tietenkin!), että edellä sanottu herättää vastarakkautta armon saaneen sydämessä. Tahdomme sanoa ja teoilla osoittaa vastarakkautemme Jeesukselle palvelemalla Hänen seurakuntaansa ja kutsumalla toisia sen yhteyteen.

5. PANDEMIAN KESKELLÄ

Otan tähän kaksi näkökulmaa. Koontumalla messuun kristityt tunnustavat, ettei heillä ole uskoa ja rakkautta omasta takaa. Oman syntisyytemme tähden me tarvitsemme armonvälineissä kohdattavaa Herraa Jeesusta Kristusta silloin – ja varsinkin silloin! – kun elämä kohtelee kaltoin. Emme laske jumalanpalvelusta harrastustoiminnan, vaan elämänehtojen piiriin. Siksi koonnumme Herran pöytään, vaikka se herättäisi paheksuntaakin.

Toisaalta elämäntodistukseemme kuuluu sekin, että tunnustamme viranomaiset Jumalan asettamiksi. Lääkärit ja muut ammattilaiset palvelevat Jumalan maailmassa. Heissä ja heidän kauttaan kohtaamme Jumalan avun.

Siksi viranomaisten ja heidän ohjeistuksensa kunnioittaminen kuuluu varauksitta kristityn todistukseen. ”Ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta.” (Room. 13:1) Niin kauan kuin esivalta ei avoimesti käännä Jumalaa ja Hänen ilmoitustaan vastaan, koonnumme yhteen ja harjoitamme uskoamme viranomaisten säädösten puitteissa, heistä kiittäen ja heidän puolestaan rukoillen.

DE KRISTNA OCH VÄRLDEN

✍ LARS DANIEL BRANDT

📷 LCMS.ORG

Jesús bad för lärjungarna innan han lämnade dem: ”De är kvar i världen när jag går till dig. Helige Far, bevara dem i ditt namn som du har gett mig, så att de är ett liksom vi är ett.” (Joh 17:11) Jesu lärjungar befann sig i fiendeland. Som en god och skicklig herde vaktar sina får, hade Jesus vakat över sina älskade lärjungar. Men nu skulle han lämna dem, och han ber:

”Jag har gett dem ditt ord och världen har hatat dem,

för de tillhör inte världen liksom inte heller jag tillhör världen.

Jag ber inte att du ska ta dem ut ur världen,

utan att du ska bevara dem från det onda.

De tillhör inte världen, liksom inte heller jag tillhör världen.” (Joh 17:14-16)

I KRISTUS

Lärjungarna tillhörde inte längre världen, det vill säga den stora del av mänskligheten, som inte har gemenskap med Gud, som är hans fiender. Han hade fört lärjungarna till livsgemenskap med sig. Visst gick det ofta fel för lärjungarna, visst stack egoism och högmod upp sitt fula tryne, men ändå sa han: ”Ni är redan nu rena i kraft av ordet som jag har talat till er.” (Joh 15:3)

Många av oss fick den obeskrivliga förmånen att mötas av Jesu ord redan som små i dopet. Han förlät oss våra synder för sin försoningsdöds skull, tog oss ut ur världen, adopterade oss (Ef 1:5).

Denna nya gemenskap är ännu inte en upplevd verklighet. Söker vi i oss själva efter säkra tecken på att vi tillhör Guds rike, kan vi bli förtvivlade. Vi finner orenhet och ogudaktighet i vårt inre. Ja, vi kan ibland få

märka en hemsk fiendskap mot Gud. Men vi får höra att Jesu försoning hänt på riktigt och att allt är fullbordat åt oss. Han har döpt oss in i sitt namn. Han bevarar oss i sig genom evangelium i predikan, avlösning och nattvard.

VÄRLDEN

Genom dopet har vi befriats från lagens frälsningskrav (Rom 7:1-6). Vi slipper försöka förtjäna frälsningen. Samtidigt skriver apostel Petrus: ”Ni är fria, men använd inte friheten som täckmantel för det onda utan för att tjäna Gud” (1 Pet 2:16). Det finns nämligen problem med att följa våra onda begär och göra det som är dåligt. Inte nog med att det skadar vår omgivning – det är farligt för oss själva. Om vi t.ex. är otrogna i äktenskapet eller envist vägrar förlåta den som ber om förlåtelse, så leder det till att tron slutligen kvävs: ”Om ni lever efter köttet kommer ni att dö.” (Rom 8:13)

Men istället för att lyda våra köttsliga begär, får vi ständigt ta vår tillflykt till Frälsaren. Vi får bekänna och få förlåtelse. Jesu, Guds Sons, blod renar från all synd (1 Joh 1:7).

Tyvärr uppmuntrar världen våra onda begär. Världen bedrar. Och att Guds barn inte längre tillhör den ogudaktiga världens gemenskap, och inte håller med dem i det onda, kan tvärtom väcka starkt ogillande: ”Världen har hatat dem, för de tillhör inte världen” (Joh 17:14). Visst kan kristna bli uppskattade för sina goda gärningar (se Apg 2:47), men plötsligt kan de också bli förföljda (Apg 8:1).

Hur ska kristna förhålla sig till världens barn? Det kunde vara lockande att dra sig undan, att bygga upp samhällen med bara kristna. Men Gud, som vill att alla människor ska komma till kunskap om sanningen och bli räddade undan domen, anvisade inte lärjungarna att göra så.

I VÄRLDEN

När världen ser de kristnas goda gärningar, kan det bli ett vittnesbörd om deras gode Far i himlen (Matt 5:16).

Aposten Petrus skriver:

”Mina älskade, jag uppmanar er som främlingar och gäster att hålla er borta från de köttsliga begären som för krig mot själen. Uppför er väl bland hedningarna, så att de som anklagar er för att vara onda ser era goda gärningar och prisar Gud den dag han besöker dem.” (1 Petr 2:11-12)

Kristna är kallade att sköta sitt arbete väl, vara till nytta och göra gott i världen. Vi kallas att vara en positiv motkultur: ”Anpassa er inte efter den här världen, utan låt er förvandlas genom förnyelsen av ert sinne så att ni kan pröva vad som är Guds vilja: det som är gott och fullkomligt och behagar honom.” (Rom 12:2) Ja, ”allt som är sant och värdigt, rätt och rent, allt som är värt att älska och uppskatta, allt som kallas dygd och förtjänar beröm, tänk på allt sådant” (Fil 4:8).

Redan i detta liv ger Gud oss allt i riklig mängd att njuta av (1 Tim 6:17). Skapelsen innehåller så mycket skönt: vackra växter, roliga djur, god mat och dryck, kaffe, bastu, sömn, en klar stjärnhimmel. Skaparen har gett oss människor den fina förmågan att skapa kultur: blomrabatter, berättarkonst, musik. Här finns också naturliga och bra mötesplatser med världens barn.

Kulturen i världen speglar tyvärr dock ofta även ogudaktighet. Många av de arkitektoniskt mest imponerande byggnaderna i historien, har byggts åt avgudar eller ärelystna kungar. Den ogudaktiga kulturen hyllar egot, att satsa på sig själv. Utan att vi inser det, kan våra tankar ta intryck. En stor del av berättelser, musik och film som görs förhärsligar sexuell omoral. En film som får oss att önska att kvinnan ska lämna sin småsure make och förenas med den omsorgsfulle snyg-

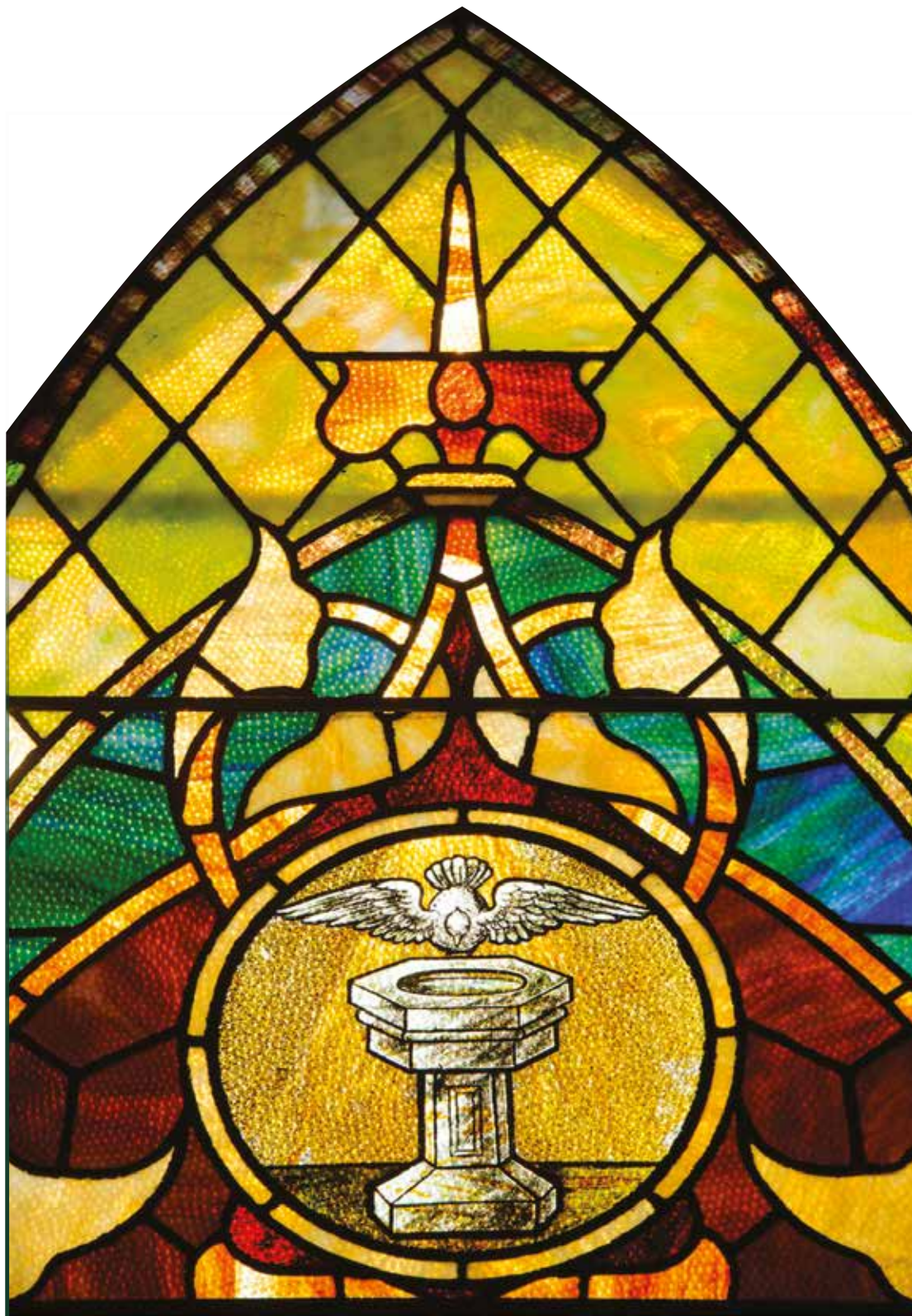
gingen på jobbet, vad är det annat än andlig manipulation, försök till omprogrammering av samvetet? Vi bör inte naiva låta oss "droppmatas" med världens propaganda. Men bevarar inte Gud oss från att påverkas negativt? Djävulens förslag, att Jesus skulle prova att kasta sig i en onödig dödsfara, eftersom Gud räddar, avvisade Jesus

med motiveringen: "Du ska inte fresta Herren, din Gud" (Matt 4:7). Gud bevarar oss från det onda bl.a. genom att varna oss för det.

Vi har, som sagt, genom dopet blivit både förlättna och befriade från lagens frälsningskrav. Vårt samvete har fått rätten att vila. Det är just med den välsignade utgångspunkten Paulus up-

pmanar sina medkristna: "Så som ni förr ställde era kroppar i orenhetens och laglöshetens tjänst till laglöshet, ställ nu era kroppar i rättfärdighetens tjänst till helgelse" (Rom 6:19). I väntan på konungens återkomst får vi plantera vårt äppelträd till nytta för vår nästa.

Herrens Jesu nåd vare med oss alla.

LUTHER ITÄ-AFRIKASSA

LEENA JA TUOMO SIMOJOKI

SIMOJOKIEN KUVA-ARKISTO

Pastori Miika Nieminen muistutti loppiaisen jälkeisen sunnuntain saarnassaan, miten keskeinen kirjapainotaito oli reformaation mahdollistamiselle Euroopassa. Sama on totta nyt Afrikassa. Kirkot kasvavat vauhdilla, mutta ne tarvitsevat kipeästi oikeaa, Raamatun mukaista opetusta. Luther kertoo katekismuksen esipuheessaan, miten ajatus kirjasta syntyi, kun hän matkasi eri puolilla Saksaa ja huomasi, ettei papeilla ja kristityillä ollut hyvää Raamatun tuntemusta. Tarvittiin yksinkertainen opetuskirja, jonka avulla voitaisiin opettaa kristityille uskon perusteet.

Lutheran Heritage Foundation (LHF) jatkaa tätä samaa, jo Lutherin alkamaa työtä ympäri maailmaa. LHF Nairobin toimiston historian suurin kirjatoimitus on tätä kirjoittaessa matkalla thaimaalaisesta painotalosta Keniaan. Kontissa on yli 300 000 kirjaa, joista 200 000 katekismuksia. Kontin kyydissä seilaa myös Lähetyshiippakunnan pyhäkoulujen tukema projekti eli 9000 swahilinkielistä lastenraamat-

tua, joita jo kovasti itäisessä Afrikassa odotetaan.

Tällä hetkellä valmistelemme tiloja lastin saapumiselle ja teemme priorisointisuunnitelmaa jakamiselle. Kirjojen ottajia kun olisi niin paljon enemmän, mitä pystymme toimittamaan. Vaikka me ja vastaanottajat sitä kovasti toivoisimme, emme esimerkiksi voi antaa nyt jaettavia katekismuksia lapsille kotiin vietäviksi, muuten nuo 200 000 kappaletta loppuisivat heti alkuunsa. Jaamme siis kirjat koulussa säilytetäviksi oppikirjoiksi, jotta ne voisivat hyödyttää mahdollisimman monia. Koulujen lisäksi katekismuksia menee seurakuntiin Keniaan, Ugandaan, Tansaniaan, Ruandaan, Burundiin, Kongoon, Malawiin ja Sambiaan.

Toinen haaste jakamisen suhteen on logistiikka. Monet seurakunnat ovat niin haastavissa olosuhteissa, että kirjojen toimittaminen on vähintään hankalaa, mutta myös kallista. Esimerkiksi Kongossa on nuori luterilainen tunnustuksellinen kirkko, joka on monesti pyytänyt niin opettajia kuin opetusma-

teriaalia käyttöönsä. Mutta kirkko on maantieteellisesti levottomuuksien ympäröimä. Opettajia on vaikea lähettää ja vain kalliit, monen pysähdyksen takana olevat lentorahdit ovat mahdollisia.

Siksi Itä-Afrikan nuoret, kasvavat, mutta köyhät seurakunnat tarvitsevat apuamme. Tähän avunpyyntöön on lähetyshiippakuntakin vastannut. Se tukee perheemme työtä Itä-Afrikan nuorten seurakuntien parissa, kun ohjaamme Lutheran Heritage Foundation Nairobin toimistoa sen käännös-, jakamis- ja opetustehtävissä. Perheemme taloudellisen tukemisen lisäksi lähetyshiippakunta lähettää pastoreitaan opettamaan Itä-Afrikan virkaveljiä ja muita seurakuntien vastuunkantajia. Tämä opetustyö jatkuu heti kun koronatilanne sen sallii. Tämän lisäksi uutena tukimuotona Lähetyshiippakunta tukee stipendin pappis- ja diakoniaopiskelijoita Keniassa, Matongon teologisessa oppilaitoksessa. Kaikki tämä on mahdollista Sinun esirukouksesi ja tukesi avulla. Kiitos, kun olet mukana!

LHF

- Amerikkalainen järjestö, perustettu 1991
- Kääntää, painaa, jakaa ja opettaa luterilaisia teoksia
- Toimii yli 80 maassa, käännöksiä yli 100 kielellä
- Mm. LHPK:n Luterilaisia virsiä-kirja ja Katekismus ovat LHF:n rahoittamia
- Lisätietoa www.LHFmissions.org

SIMOJOET

- Leena ja Tuomo Simojoki sekä lapset Charlotta, Selma, Esther, Märtha, Elin, Matthias, Oscar
- Lähetyshiippakunnan nimikkolähetit Keniassa
- Johtavat LHF Nairobin toimistoa
- Työalueena Kenia, Tansania, Uganda, Ruanda, Burundi, Sambia, Kongo

TUE LÄHETYSTYÖTÄ

- Saaja: Suomen Luther-säätiö
- Tili: FI59 1023 3000 2354 52
- Viite: 7126

Jumalalle mikään pyyntö ei ole liian pieni

”Mutta erään heistä kaataessa hirttä kirposi kirves veteen. Niin hän huusi ja sanoi: ”Voi, herrani, se oli vielä lainattu!” Jumalan mies kysyi: ”Mihin se kirposi?” Ja hän näytti hänelle paikan. Silloin hän veisti puukappaleen ja heitti sen siihen ja sai kirveen nousemaan pinnalle. Sitten hän sanoi: ”Nosta se ylös”. Ja mies ojensi kätensä ja otti sen.” 2.Kun 6:5-7

Kymmenisen vuotta sitten eräs tuttu mies kipuli ja tuskaili tulevaisuuttaan. Hän etsi ja kyseli kovasti, mikä tai millainen hänen paikkansa olisi tulevaisuudessa tässä maailmassa. Mies palasi usein samoihin teemoihin ja toisinaan näytti siltä, että usko Jumalaan oli koetuksella. Hän uskoi, että hänen rukousaiheensa- ja pyyntönsä olivat niin mitättömiä ja pieniä, etteivät ne kiinnostaneet Jumalaa. Mies jatkoi kipuilustaan huolimatta edelleen rukousta ja kävi Jumalan sanan kuulossa ja Herran Pyhällä ehtoollisella. Luulen, että mies ei ollut ensimmäinen eikä varmasti-kaan viimeinen tuossa tilanteessa.

Kuningasten kirjassa kuvattu tilanne saattaa meidän silmissämme näyttää hyvin-kin vähäpätöiseltä. Mitä nyt yhdestä lainatusta kirvestä? Osta uusi! Mutta tuohon aikaan uutta kirvestä ei noin vain hankittu. Profeetta Elisa ei suhtautunut oppilaansa hätään vähätellen eikä sanonut, että hänellä on tärkeämpää mietittävää. Raamattua lukiessamme saamme huomata, ettei Jumala, eivätkä Jumalan ihmiset pidä lähimmäisen hätää liian pienenä tai vähäpätöisenä. Jumala kuulee meidän rukouksemme ja vastaa niihin, mutta toki omalla ajallaan. Jos siis tuot rukouksesi Jumalan eteen, ei Hän lähetä sinua pois. Jumala suuruus ja kaikkivaltius on sitä, että Hänellä on aikaa aivan pienimmällekkin asialle. Siis sille, joka meidän silmil-
lämme katsottuna on pieni ja vähäpätöinen. Tässä voimme nähdä suuren lohdun ja Jumalan armon. Hän ottaa ihmisen asiat aina vakavasti. Sitä meidän ei tarvitse epäillä. Antoihan Jumala jo heti syntiinlankeemuksen jälkeen lupauksen Pelasta-
jasta ja syntiemme sovittajasta. Tuo lupaus sai täyttymyksen Golgatalla. Jeesuksen ristin juurelle me saamme viedä niin pienet kuin suuret surut ja murheet. Sieltä saamme lohdun ja anteeksiannon.

Kerroin alussa miehestä ja hänen kipuilustaan. Hän sai lopulta armon nähdä Jee-
suksen syntiensä sovittajana. Hän huomasi, että Jumala oli kuullut rukoukset ja vastannut niihin. Vastaus löytyi Jumalan sanasta, kasteesta ja ehtoollisesta sekä seurakuntayhteydestä. Kristuksen täytetystä työstä. Silti edelleen minä, tuo mies, saan kysyä Jumalalta, mikä on minun paikkani maailmassa ja rukoilla Hänen hy-
vää johdatustaan. Niin sinäkin.

Sami Salo

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti

Päätoimittaja: Juhana Pohjola
Toimitussihteeri: Essi Tuomala
Tilaukset: 050 5225 855
tiedotus@luthersaatio.fi

Taitto: Liisa Pitkäranta
Kannen kuva: Antti Koponen
Paino: I-print
ISSN 1457-9901
Nordea IBAN: FI59 1023 3000 2354 52

KRISTITTYNÄ MEDISIINARINA OPISKELIJAMAAILMASSA

ESSI TUOMALA

ALINA PULLIN KUVA-ARKISTO

Oulun Timoteuksen luterilaisen seurakunnan jäsen, lääketieteen kandidaatti Alina Pulli ei pidä opiskelijariennoissa kynttilää vakan alla.

Miksi leipä kuuluu siunata? Mitä tarkoittaa, että mies on perheen pää?

Tällaisiakin kysymyksiä Oulun lääketieteellisen tiedekunnan opiskelijat saattavat lähettää kristityksi tunnustautuvalle opiskelukaverilleen Alina Pullille.

Moni nuori tai vanhempi kristitty jännittää, kuinka opiskelu- tai työtöve-rit suhtautuvat uskonsa tunnustavaan.

Alina Pulli ei kuulu heihin. Hän opiskelee kolmatta vuotta lääketieteellisessä tiedekunnassa ja on alusta saakka ollut avoin kristillisestä vakaumuksestaan. Hän ei muista, että hänen ”ulos- tulojaan” olisi koskaan kommentoitu kielteisesti.

- Kristityt saattavat joskus kuvitella, että jotain kamalaa tapahtuu, jos kertoo uskostaan. Kun itse suhtautuu siihen luonnollisena asiana, muutkin saattavat pitää sitä sellaisena. Huumoriakin voi käyttää, se vähentää jännitteitä ja pelkoja. Minulla on ollut tosi hyviä ja syvällisiä keskusteluja yliopiston ruokalassa uskonasioista sellaisten opiskelukavereiden kanssa, jotka eivät ole kristittyjä.

Alinan mielestä lääketieteellisessä tiedekunnassa on yllättävän avoin keskustelukulttuuri.

- Olen itsekin aika äänekäs ihminen ja koen, että opiskelijoiden kesken on niin hyvä henki, että on helppo olla eri mieltä ilman, että kukaan kokee sitä hyökkääväksi.

- Lääketiede on toisaalta aika erityisen ala. Siinä on pakko uskoa faktoihin, mikä on aika konservatiivista. Koen, että maailmankuvani sopii siihen hyvin.

- Ehkä naistutkimuksen luennoilla olisi erilaista, Alina nauraa.

LEPOPÄIVÄ LIEVITTÄÄ OPISKELUSTRESSIÄ

Lääketieteessä on kyse elämästä ja kuolemasta ja eettisiä kysymyksiä pohditaan jo opiskeluaikana.

- Ensimmäisenä opiskeluvuonna solubiologian luennolla professori järjesti keskustelutilaisuuden abortista. Erilaiset näkökannat pääsivät hyvin esille.

Lääketieteellisen killan yhteiskristillinen harrastejärjestö Henkireikä kokoaa kristittyjä lääketieteen opiskelijoita eri vuosikursseilta. Alina on järjestön toiminnassa aktiivisesti mukana.

- On ollut hyvä jutella esimerkiksi abortista ja eutanasiasta muiden kristittyjen opiskelukavereiden kanssa. Olemme puhuneet muistakin tärkeistä lääkärin etiikkaan liittyvistä kysymyksistä, kuten siitä, miten kristitty lääkäri voi nähdä potilaan lähimmäisenä.

- Välillä voi vain purkaa kavereiden kanssa opiskelustressiä ja saada siihen armoa, Alina kuvaa.

Lääketieteen opiskelijat ovat tunnettuja pingottamisesta. Tutkimusten mukaan joka toinen lääketieteen opiskelija kärsii stressistä (Yle Uutiset 7.12.18).

Alina kokee, että lepopäivän pitäminen ja pyhittäminen auttaa häntä jaksamaan paineiden keskellä.

- Olen kertonut myös ei-kristityille opiskelukavereille, että oma pääni pysyy kasassa, kun pidän sunnuntain lepopäivänä. Moni opiskelija kaipaisi lupaa pitää vapaata ilman huonoa omaatuntoa. Olen itse siinä ehdoton, vaikka olisi miten paljon hommaa rästissä.

”TÄTÄ MINUN KUULUUKIN TEHDÄ”

Alina Pulli halusi jo lapsena lääkäriksi, mutta tie lääketieteelliseen tiedekun-

taan oli pitkä ja kivinen. Alina pyrki opiskelemaan viisi kertaa.

Opiskelu on osoittanut, että unelmaa kannatti tavoitella.

- Opiskellessa on vahvistunut ajatus, että tätä minun kuuluukin tehdä, Alina hymyilee.

- Koen, että lääkärinä voi toteuttaa kristityn kutsumustani, koska lääketieteen perimmäinen ajatus on hyvin kristillinen, edistää terveyttä, hyvinvointia ja elämää.

Työelämään siirtyminen siintää vuosien päässä. Alina tunnustaa, että muutos jännittää, koska kristittyinä saattaa joutua kieltäytymään joistakin työtehtävistä.

- Toivon, että silloinkin minulla olisi muita kristittyjä lääkäreitä tukenani – ja toki myös oma pastori ja seurakunta.

Lääketieteen opiskelija Alina Pulli